

MİLLİYETÇİ SÖYLEMDE “YERLİ VE MİLLİ”LİK: KUTLU SESLENİŞ DERGİSİ ÖRNEĞİ

İrfan ÖZET*

Öz

Bu çalışma, son dönem Türk siyasal dünyasının popüler kavramlarından yerli ve milliliğe, milliyetçi cephe etrafında yüklenen anlam ve işlevlere odaklanır. Kavrama dönük entelektüel ve akademik ilgiler, daha çok muhafazakâr siyasetin dönüşümünde oynadığı rol ile sınırlı bir görünüm sergiliyordu. Milliyetçi cephede kavrama yüklenen anlamlar ise, önemli ölçüde tali düzeyde kalıyordu. Bu açıdan çalışmamız, yerli ve milliliğin Türk modernliğinin ilk evrelerinden bugüne milliyetçilik cereyanındaki özgül biçim ve renklerini ortaya koyma amacındadır. Çalışmada yerli ve milliliğin linguistik boyutları ve erken Cumhuriyet'ten 1980'lere değin tarihsel ve toplumsal serencamı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Daha sonraki aşamada milliyetçi siyasa ve entelektüel mecralarda kavrama yüklenen sembolik anlamlar ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Son olarak ise, Türk milliyetçiliğinin aktüel düzeyde etkili kültür enstrümanlarından biri olan “Kutlu Sesleniş” adlı dergide, “yerli ve milli” söylemin tezahürlerine yöneldik. 1997 yılından itibaren yayınlanan dergide yerli ve millilik, “Batıcı ve kozmopolitan eksen karşıtlığı”, “iktisadi bağımsızlık”, “Türk milli kimliği”, “beka” gibi bir dizi vurgular üzerinden varlığını ortaya koyuyordu.

Anahtar Kelimeler: Yerli ve milli, Milliyetçilik, Türk milliyetçiliği, Kutlu Sesleniş Dergisi.

“LOCAL AND NATIONAL” IN NATIONALIST DISCOURSE: THE CASE OF KUTLU SESLENIS MAGAZINE

Abstract

This study focuses on the popular concepts of the recent Turkish political world, namely domestic and national, and the meanings and functions attributed around the nationalist front. Intellectual and academic interests in the concept were mostly limited to the role it played in the transformation of conservative politics. On the nationalist front, the meanings attributed to the concept remained at the secondary level to a large extent. In this respect, our study aims to reveal the specific forms and colors of domestic and national in the nationalist movement from the early stages of

* Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü
irfanozet@aksaray.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-4612-2305>.

Turkish modernity to the present. In the study, the linguistic dimensions of domestic and national and its historical and social context from the early Republic to the 1980s were tried to be revealed. At the next stage, the symbolic meanings attributed to the concept in nationalist politics and intellectual media were tried to be revealed. Finally, we focused on the manifestations of the "domestic and national" discourse in the magazine "Kutlu Sesleniş", which is one of the most effective cultural instruments of Turkish nationalism. In the magazine published since 1997, it revealed its existence through a series of emphases such as domestic and national, "anti-Western and cosmopolitan axis opposition", "economic independence", "Turkish national identity" and "continuity".

Keywords: *Domestic and national, Nationalism, Turkish nationalism, Kutlu Sesleniş Magazine*

Giriş

Türk siyasal yaşamının 2010 sonrası safhasında merkezi kavram ve retoriklerinden birini “yerli ve milli”lik oluşturur. Kavramın merkezileşmesi, özellikle siyasal alandaki dağılım ve dengeleri önemli ölçüde dönüştüren 7 Haziran 2015 sonrası süreçle gelişir. Açılan sayfa, uzun yıllar siyasal alanı konsolide etme imtiyazına sahip muhafazakâr siyaset adına, açık veya örtük yeni koalisyonlara başvurma zorunluluğu üretiyordu. Ancak siyasetin farklı kanalları arasında gelişen bu “müzakere”, aynı zamanda partiyle bütünleşen referans alanlarının da dönüşümünü sağlıyordu. Nitekim AK Parti siyasetinin kamusal iletişiminde önemli bir varyantı oluşturan SETA’da yer alan bir analiz, 2009’lardan 7 Haziran 2015’e kadar süren safhayı “Medeniyet söylemi” olarak tescil ediyordu. Yazar bu dönemi, “Türkiye’yi kendi içine ve dışına doğru genişletme hamlesi” olarak değerlendiriyordu. 2015 sonrası “yerli ve milli” safhayı ise, “Türkiye’nin demokratik bir toplum yapısına kavuşmasına direnen unsurlardan arındırılması gerektiğinin altını çizen bir hamle” (Aslan, 2017: 99) olarak resmediyordu.

Kavramın politik ve entelektüel gündemin merkezine oturmasında, öncelikle Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın 1 Kasım 2015 seçimleri öncesi kullandığı bir ifade belirleyiciydi. İstanbul mitinginde Erdoğan, “1 Kasım’da Meclis’e, 550 yerli ve milli milletvekili gönderin” (BBC, 20.09.2015) şeklinde bir söylemle partili kamuoyuna sesleniyordu. Kuşkusuz kavramın dönem kamuoyunda ortaya koyduğu hareketlenme, gecikmeksizin CHP siyasetinde de yankılanıyordu. CHP lideri Kılıçdaroğlu, sözkonusu konjonktürdeki reaksiyonlarını, “Tek yerli ve milli parti CHP’dir” (Hürriyet, 04.10.2015) söylemiyle ortaya koyuyordu.

Son tahlilde kavram, dönem siyasal yelpazesinin birçok cephesinde “ana akım referans” olarak yer alıyordu. Ancak kavrama dönük entelektüel ve akademik ilgiler, daha çok muhafazakâr kadro ve elitlerin yöneldiği yeni siyaset tekniği olmasıyla sınırlıydı. Bu açıdan, “Cumhur İttifakı” olarak adlandırılan siyasal alایشının “milliyetçi” cephesinde kavrama yüklenen anlam ve semboller, önemli ölçüde tali düzeyde kalıyordu. Çalışmamız bu yönüyle, (sağ) toplumsal hafızada uzun bir arka plana sahip “yerli ve milli” söylemin milliyetçilik cereyanındaki özgül biçim ve renklerini ortaya koyma

amacındadır. Bu çerçevede öncelikle, kavramın linguistik boyutlarına değinilerek, Türk siyasal ve entelektüel mecralarındaki genel serencamı ortaya koyulmaya çalışılacaktır. Daha sonraki aşamada ise, “yerli ve milli” söylemin milliyetçi politik ve entelektüel dünyadaki yankılarına yer verilecektir. Son olarak ise, bu kanadın aktüel düzeyde etkili bir kültür enstrümanı halindeki “Kutlu Sesleniş” adlı dergide, “yerli ve milli” söylemin tezahürlerine yöneleceğiz.

Çalışmamız yöntem olarak ise, doküman incelemesine dayanır. Doküman incelemesi, araştırmada odaklanılan olgu ve olgular setiyle ilgili yazılı materyallerin analizini içerir. Bu kapsamda, uygulamalı nitel araştırma yöntemlerinden farklı olarak, odaklanılan verilerin gözlem ya da görüşme tekniklerine başvurulmadan elde edilmesi imkanını sağlar. Aynı zamanda araştırmacının yöneldiği olgular dizisiyle ilgili formel kurumlar ya da informel topluluklara doğrudan ulaşamayacağı koşullarda etkili bir veri toplama metodu olarak öne çıkar (Yıldırım ve Şimşek, 2016:189-191).

Bulguların değerlendirilmesinde özellikle betimsel analizin öne çıktığı bu yöntem (Sığırı, 2018:276), veri ve metinlerin toplumsal bağlamından soyutlanmadan incelenmesini önemser. Nitekim toplumsal ve konjonktürel bağlamından soyutlanarak analiz edilen bu tür verilerin, gerçek anlamlarını yitireceği görüşü hakimdir (Punch, 2016:219-220). Bu açıdan çalışmamızın zaman sınırını, “yerli ve milli” söylemin Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne geçişle kurumsallaşma periyoduna eriştiği 2018 yılı oluşturur. Kuşkusuz Türk siyasal sistemine dair “kurucu establishment”in köklü değişimlere sahne olduğu bu yıldan itibaren “yerli ve milli”lik, hegemonik bir “devlet söylemi” imtiyazına erişiyordu.

1. KAVRAM OLARAK YERLİ VE MİLLİLİK

Türk politik yaşamında “yerlilik” merkezli söylem, inançtan kültüre, mekândan toplumsal geçmişe uzanan skalada birçok dinamiğe gönderme yapma amacıyla kullanılır (Subaşı, 2010: 26). Bu yönüyle yerlilik vurgulu cereyanların mekânsal coğrafyayı mı, yoksa kültürel bir habitusu mu içerdiği sorusunun cevabı halen müphemliğini korumaktadır (Bilici, 1999: 99). Bir başka açıdan yerlilik, modernleşmenin geniş toplumları benzeştiren etkileri karşısında, “yerel” mensubiyetlerin özgül kimliğini muhafaza etme refleksi olarak da tanımlanabilir (Erbas, 2020: 2-3). Sahicilik ve otantisite vurgusu, bu açıdan yerlilik merkezli vurguların kapsayıcı bir niteliği olarak öne çıkar. Ancak Türkiye sathında kavrama eklenilen “millilik” ise, özellikle soğuk savaş dönemine özgü gündem ve koşullardan hareketle gelişir. Kavram, bu dönemde kamusal alanda etkileri hızla artan milliyetçi siyaset ve hareket önderlerinin belirlediği söylem alanı içerisinde, “millilik”in de eklenildiği bir hüviyet kazanır.

1.1. Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Bir Potansiyel Olarak Yerli ve Millilik

Erken Cumhuriyet'in anaakım politikalarında yerli ve milli söyleme ilişkin izler, özellikle iktisadi kanattaki girişimlerde açığa çıkıyordu. Sözgelimi dönemin kültür-politik cephesinde önemli roller üstlenen ve Türkçülük akımının etkili bir temsilisi olarak Yusuf Akçura, muharebe yıllarının “milli iktisat” anlayışındaki devamlılığı vurguluyordu. Aynı zamanda Akçura, Batı'nın “acente ve komisyonculuğunu yürüten” Osmanlı bakiyesi azınlık ve levanten burjuvaziye karşı, yerli ve milli sermaye kanadının inkişafının zorunluluğunu dile getiriyordu (Keser, 1993: 65). Nitekim ilerleyen dönemler, Cumhuriyet elitlerinin tam bağımsızlık ilkesi doğrultusunda “Milli İktisat” anlayışını sürdüren politikalar devreye sokuluyordu. Sözgelimi İzmir İktisat Kongresi, kamu tarafından desteklenen “yerli ve milli müteşebbis” zincirinin oluşması tahayyülünde önemli bir safhayı teşkil eder (Yücel, 2015: 31). Bu tahayyül doğrultusunda bir çok emtia ve hizmetin üretim ve ithalatı, öncelikle kamu-devlet uhdesine alındı. Takip eden süreçte ise bu monopoller, imtiyazlı yerli ve yabancı komprodor burjuvaziye devrediliyordu (Demirel, 2014: 158). Öte yandan “yerli ve milli hassasiyet eşiği”, dönem Türkiye'si'nde nispeten fikri-entelektüel mecralarda da etkisini gösteriyordu.

Özellikle “Anadoluculuk” hareketi etrafında müşahhaslaşan bu vurgu, Misak-ı Milli gibi teritoryal sınırlarda, “ortak vatan” ve dini kültür hassasiyetiyle dönem Türkçülük cereyanı içerisinde nispeten özgül bir damarı temsil etmiştir (Korkmaz, 2016: 9). Ancak Öğün'e göre “Anadoluculuk” akımı, “yerli ve milli” tasavvur etrafında kendi iç bünyesinde de anlamlı farklılıklar oluşturuyordu. Bu çerçevede, kozmopolitan geçmişle nispeten barışık damar, Anadolu'yu geçmiş evrensel-hümanist kültürün beşiği olarak tasavvur ediyordu. Cevat Şakir, Azra Erhat, Sabahattin Eyüboğlu, Vedat Günyol bu damarın önemli temsilileri olarak yer alıyordu. Karşıt cephedeki Anadolucular ise, bu “muhayyel geçmiş”i reddediyor ve Anadolu'nun Selçuki ve Osmanlı köklerini öne çıkararak, farklı bir muhayyel geçmişi yüceltiyorlardı. Fuat Köprülü, Mükrimin Halil, Remzi Oğuz Arık, Anadoluculuk bünyesinde bu tür “yerli ve milli” odaklı reaksiyonları temsil eden entelektüeller olarak yerlerini alıyordu (Öğün, 1999: 115). Kuşkusuz dönem Türkiye'si'nde bu tür kültüralist rezervler, yerlici-mukaddesatçı geleneğin birçok kanadında, özellikle Cumhuriyet'in “radikal modernlik” politikalarına karşı yaygın bir tepkisel hattı oluşturuyordu.

1.2. Türk Modernleşmesinde Tepkisel Bir Cereyan Olarak Yerli ve Millilik

Başarıyla nihayete eren Kurtuluş Savaşı sonrası toplumsal formasyon, Kemalist modernlik olarak kavramsallaştırılan bir dizi yenilik ve dönüşümlerle biçimleniyordu. Ancak Cumhuriyetçi elitler için bu tasarımın hayata geçme sürecinde potansiyel rezervi, Osmanlı mirasından taşınan “kültürel ağırlıklar” oluşturuyordu. Bu açıdan laik seçkinler adına “ağırlıkları

atmak”, radikal yörüngede gelişen modernleşmeci tasarımları dikkate alındığında, “zorunlu” bir kamusal politika olarak temayüz ediyordu. Nitekim erken Cumhuriyet döneminde sivil alanlarda gelişen “yerlilik”, radikal modernleşmeciliğin toplumsal müzakerenin asgari koşullarını askıya alan tasavvuruyla derin bir hesaplaşma arzusunu ortaya koyuyordu (Subaşı, 2010: 26). Ancak bu hesaplaşma, doğrudan sistemin merkezindeki siyasal-askeri elitlerin ötesinde, yeni düzen ve onun “köksüz” asrileşme tasarımlarıyla bütünleşen entelektüel tabakalar üzerinden geliyordu.

Bu açıdan yerlici-mukaddesatçı damarın eleştirilerinin somut adresi, öncelikle “kozmpolit” ve “köksüz” olarak tanımladıkları “Batıcı” aydınlardı. Toplumsal dünyada “yabancılaşma ve yozlaşma üreten” radikal modernleşmeciliğin “ağırlaşan bilançosu”ndan, özellikle bu kanattakiler sorumlu tutuluyordu. Sözelimi Celal Nuri, Tefik Fikret, Abdullah Cevdet gibi aydınların Batıcı yörüngede gelişen tezleri, uzun bir dönem sağ-mukaddesatçı cephedeki eleştirel fikri üretimlerin merkezi temasını oluşturuyordu (Öğün, 1999: 121). Kuşkusuz bu alanda harekete geçen düşünsel enerjiyi, Batı’ya karşı istikrarını koruyan “tepkisel” ve “hesaplaşmacı” tasavvurlar belirliyordu.

Öte yandan Mollaer’e göre, modernleşme sürecinde yerlilik merkezli refleksler, “eve dönen adamlar” etrafında gelişen “mitoloji”de de okunabilir. Bu anlamda modernliğin yersiz-yurtsuz kılan nitelikleri, aynı zamanda giderek artan ölçülerde “sürgünlük manzaraları” üretiyordu. Kuşkusuz buradaki “sürgünlük”, ideolojiler ve düşünceler üstü bir gerçekliğe karşılık geliyordu. Ancak modern siyasal ideolojilerden hiçbiri, eve dönen adama yerlici-mukaddesatçı kanat ölçeğinde esaslı rol ve misyonlar yüklememiştir. Nitekim Mollaer’e göre, “sürgün”le eşzamanlı gelişen “yabancılaşma”, eve dönüşle nihayete eriyordu. Yerlici anlatı, bu dönüş sürecinde devreye girerek, yaşanan süreci “hidayet” anıyla sona erdiriyordu (Mollaer, 2018: 124-132).

Modernleşme süreci boyunca yerlici repertuar, “mekânsal” dinamikler üzerinde de varlık kazanıyordu. Bu çerçevede, İzmir, İstanbul gibi “Batı”daki kozmopolitan metropollerde gelişen “yozlaşma” ve “mukallitlik”e karşı; taşra Anadolu, “yerli” ve “sahici” bir habitus temsiliyle donatılıyordu (Bora, 2010: 51). Kozmopolitan metropollere dönük bu yerlici tasnif, soğuk savaş konjonktürü boyunca bu alanlarda gelişen siyasal-ideolojik hareketler karşısında da “duyarlılığını” koruyordu. Sözelimi kozmopolitan metropollerin sol-sosyalist hareketlere potansiyel olarak sunduğu gelişme ve serpilme imkanlarına karşılık; “taşralı, yerli, kırsal Anadolu”, uzun yıllar milliyetçi ve muhafazakâr alışmaların yön verdiği “tepkisel hat”ı oluşturuyordu (Laçiner, 2010: 31). Bu anlamda yerliliğin “millilik”le bütünleşme imkânı yakaladığı bir “kurucu öteki” olarak, sol-sosyalist cereyanlar rol oynuyordu.

Sola dönük olarak bu kanatlardan gelişen eleştirilerin öncelikli boyutunu, geleneksel toplumsal değerlerle kurduğu “mesafeli” ilişki oluşturuyordu. Buna ilaveten, Cumhuriyet’in ilk kuşak sosyalistlerinin radikal modernlik tasarımlarıyla yer yer “bütünleştiği alan ve deneyimler” de, yerli ve

milli temelde gelişen eleştirisi hanesinde etkili bir varyantı oluşturuyordu (Erbaş, 2020: 5). Ancak soğuk savaş dönemine yaklaştığımızda bu “ezber” bozularak, sol bünyede “yerli ve milli teyakkuz” hattıyla bütünleşen cereyanlar da varlık kazanıyordu. Bu bağlamda sol kanat hareketlere yön veren anti-emperyalizm, dönem Türkiye’sinin “merkez-dışı” siyaset alanlarında sembolik ortaklıkların kapısını aralıyordu. Bu kanatta özellikle Mehmet Ali Aybar’la temsil edilen TİP (Türkiye İşçi Partisi) ideolojisi, “yerli ve milli” söylem alanıyla solu buluşturan etkili bir deneyimi oluşturuyordu. Aybar, dönem Türkiye’sinde gelişen buhranlara çözüm olarak “yerli ve tam bağımsızlıkçı bir sosyalizmi” öneriyordu. Benzer olarak şair Atilla İlhan da sosyalizm ve ulusalcılığı telif eden fikriyatıyla, “yerli ve milli sol”un etkili bir temsili olarak öne çıkıyordu (Öğün, 1999: 139). Öte yandan sağ-kanat dünyada ise, yerli ve milliliğe “varoluşsal” anlam kazandıran kadrolar, özellikle milliyetçi hareketlerde açığa çıkıyordu.

2. SİYASAL BİR CEREYAN OLARAK MİLLİYETÇİLİK

93 Harbi ve Balkan Savaşları sonrası süreçte imparatorluğun cari sınırlarında Türk unsurunun hâkim olması, fikri ve ideolojik bir cereyan olarak Türkçülüğü merkezileştiriyordu (Karakaş, 2006: 64). Bu açıdan dönem toplumsal muhayyilesi, muhacirlik rabitası ile anavatanla entegre olan Kafkas ve Balkan diasporasının, Türklük bilincinin gelişiminde ve bu bilincin peyderpey milliyetçiliğe evrilmesinde taşıdığı misyonu ortaya koyar (Hanioğlu, 2009: 253-254). Bu bilinç çerçevesinde gelişen defansif siyaset, Osmanlıcılık akımında “Devlet-i Aliyye”, İslamcılıkta ise “hilafetin istikrarı” temelli arayışlardan anlamlı bir kopuşu temsil ediyordu.

Türkçülüğün öncülerine göre yaşanan askeri ve siyasal resesyon, Türklük merkezli milli kimlik ve devlet kurma ihtiyacını ortaya koyuyordu (Karakaş, 2006: 67-68). Kuşkusuz bu yaklaşım, Cumhuriyet elitlerinin de paylaştığı bir konsensus alanıydı. Ancak Türkçülük, erken Cumhuriyet’in ideolojik yelpazelerinden bir bölümü oluştururken; bunun kitlesel-siyasal bir programa evrilmesi karşısında, sistemin rutin setleri devreye giriyordu. Milliyetçilik temelli cereyanların kitle siyasetinde roller üstlenmeleri, özellikle Soğuk Savaş dönemi konjonktürüyle hız kazanıyordu.

II. Dünya Savaşı’nı takip eden süreçte devletin bürokratik seçkinlerinin de yönlendirmesiyle “anti-komünist teyakkuz”, milliyetçi kanatta hareketlenmelere yol açıyordu. Bu anlamda “anti-komünist ortak gündem”, milliyetçi fikriyat ve programların kitlesel bir hüviyet kazanmasını sağlıyordu. Çok farklı sınıfsal, politik ve ideolojik cepheleleri anti-komünizm potasında buluşturan bu “münbit” zeminden, milliyetçi-Turancı gelenekten gelen kadrolar da yararlanıyordu (Karakaş, 2006: 70). Dönemin milliyetçi kanadında kurulan ilk parti ise, Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi (CKMP)’dir.

1950’lerde Osman Bölükbaşı’nın öncülüğünde “pro-faşizan” bir dizi küçük oluşumların birleşimiyle kurulan parti, ana hatlarıyla kırsal dünyanın milliyetçi muhafazakâr alaşımlarının temsilini üstleniyordu. Ancak sonraki

dönemde parti yönetiminin başına geçen Alparslan Türkeş’le birlikte, partinin kitle dünyasındaki yörüngesi önemli dönüşümlere sahne oluyordu. 1970’lerin özellikle ikinci yarısında kentsel alanlarda kapitalist yörüngede gelişen iktisadi-toplumsal-kültürel değişime zorlanan ve mülksüzleşme tehdidiyle “kaybeden kuşak”ın eşliğindeki kitleler, MHP’yi tepkilerini ifade edecekleri bir kanal olarak seçiyordu (Bora ve Can, 2009: 64). Dönem MHP’sinin kitlesel genişleme kanallarında, bu tabakalar önemli bir referans kaynağıydı. Aynı zamanda, “anti-emperyalizm”in kültür hattında sunduğu potansiyeller, partinin kitlesel eylem ve örgütlenme sürecinde önemli başvuru kaynaklarını oluşturuyordu. Nitekim 1979’daki ilk sayısında, Ülkü Ocağı’na biçilen “misyonlar”ın başında, anti-emperyalist motivasyonlar yer alıyordu:

“Ülkü Ocakları Anadolu’da yeni bir iman ateşini tutuşturdu. Batının maddeye dayalı zulüm düzeni dünyayı, insanlığı felakete sürüklerken, Hakk’ı temsil etme durumundaki tek millet, Türk milleti, yarıdan çoğu bağımsızlığını yitirmiş, Anadolu’ya sıkışmış, kalanları da emperyalizmin yarı sömürgesi haline gelmişken, gönüllerde iman ateşini yakmak üzere yeni alperenler, gazi dervişler çıktı ortaya. Gayri milli düzenin içinde sömürülen, ezilen, zulüm altında inleyen insanına, yeni bir kurtuluş ümidi oldu” (Öznur, 1999: 274).

1980 sonrasında geldiğimizde 12 Eylül kurmaylarının öngördüğü depolitizasyona, Özal’lı liberal kalkınma programları eşlik ediyordu. Dönem bürokratik elitlerinin siyasal varlığını sonlandırdığı parti ve yönetici kadrolar arasında MHP ve Türkeş de yer alıyordu. Bu açıdan MHP hareketine uzun dönemler manevra alanı açan soğuk savaş parametrelerinin yeni taşıyıcı güçlerini, sufi-İslami gruplar üstleniyordu. Yeni dönemin kurucu-ethos’u olarak, “Türk İslam Sentezi” öne çıkıyordu. Bu formülasyon etrafında, devlet kurumlarıyla barışık ve İslami tonlara sahip cereyanlar üzerinden “anti-komünist” politikalar varlığını sürdürüyordu. Ancak 87 yılında Türkeş’in de aralarında olduğu liderlerin yasaklarının kalkmasını sağlayan referandum, 12 Eylül öncesinin karizmatik lider ve hareketlerini tekrardan politik sahneye davet ediyordu. Aynı yıl yapılan genel seçimlerde, referandumun açtığı bu imkân alanından merkez-sağ kadrolar kısa vadede meclise girerek yararlanıyordu.

Sağ siyasetin İslamcı ve milliyetçi kanatları ise, 91 seçimlerinde kurulan ittifakla, 12 Eylül’ün geliştirdiği baraj setlerini aşırıyordu. Buna ilaveten 90’lı yıllarda Doğu ve Güneydoğu’da çatışmaların artan ivmesi, “bölünme” ve “parçalanma” korkularının bütünleştiği geniş kitleleri MHP’ye yöneltiyordu. Kuşkusuz bu eğilimler, AKP’nin ilk dönem reformist politikaların yön verdiği iktidar sürecinde, partinin yöneldiği “muhalif” pozisyonda da istikrarını koruyordu. 2015 sonrası döneme geldiğimizde ise, “yerli ve milli” konsept, Türk sağının iki farklı cereyanını birleştiren “ortak zemin” işlevini kazanıyordu.

2.1. Milliyetçi Söylemde Yerli ve Millilik

Osmanlı son döneminde gelişen siyasi ve askeri resesyon, toplumsal dünyanın sabitelerinde de köklü dönüşümleri kaçınılmaz kılıyordu. Bu alt üst oluş sürecinde sahneye çıkan milliyetçi fikriyat, kolektif aidiyet anlayışlarını yeniden kurgulamaya yönelmiştir. Bu anlamda modern milliyetçilik; yerel, dini veya siyasi mensubiyetlere bağlı olarak gelişen bir dizi aidiyet biçimlerinin yerini almaya girişiyordu (Yuval-Davis, 2008: 139). Nitekim Türk milliyetçiliğinin kurucu münevverlerinden Ziya Gökalp, son dönem Osmanlı fikri piyasasında yarıştıkları “İslamcı-muhafazakâr” ve “Baticı” tezleri farklı gerekçelerden hareketle eleştiriyordu. Bu çerçevede “İslamcı-muhafazakâr” cephede gelişen tezleri, geleneksel mütebatın değiştirilmesi karşısında sarıldıkları “tefirci söylem”le; “Baticı” tezleri ise, yeni inkılapların muhalif kuşaklarına dönük dillendirdikleri “gericilik söylemi”yle eleştiriyordu. Gökalp, dönem sosyal dünyasını kuşatan buhranlardan çıkış yolunu ise, temellerini attığı milliyetçi söylem üzerinden geliştirdi:

“Önce Türklüğe hoş olan müesseselerimizin geleneklerini, mükemmelleşme tarihlerini incelemeliyiz. (...) Milli dilimiz yalnız Türk dilbilgisine uyandır. Milli edebiyatımız konularını, hayal dünyasını Türk hayatından, Türk toplum teşkilatından, Türk efsanelerinden, Türk büyüklerinin hayatlarına ait hikayelerden almalı. Dilimizden yabancı tamlamaları, şirimizden yabancı vezinleri, edebiyatımızdan yabancı telmihleri atmamız (Gökalp, 2010: 23-26).

Öte yandan ilerleyen süreçler, devlet siyaseti ve kadrolarında Gökalp’in mukayese ettiği cereyanlardan Baticılığın öne çıkmasına sahne oluyordu. İslamcılık, kentli-kamusal alanlardan tecrit edilirken; Kemalizm olarak formüle edilen yeni establishment, toplumsal muhayyileyi biçimlendirme sürecinde milliyetçiliğe “işlevsel” değerler yükliyordu. Ancak sözkonusu fikriyatın özgül bir siyasi ve ideolojik programa dönüşmüş temsilleri karşısında ise, sınırlayıcı politikalar peyderpey devreye sokuluyordu. Nitekim erken Cumhuriyet’in kültür alanıyla izlediği bu politikalara en sert eleştiriler de milliyetçi kulvarda “Türkçü-Turancı” damarı temsil eden Atsız’dan geliyordu: “Kemalizm denilen muazzam safsata kısmen Fransa, kısmen de İtalya ve Rusya’da alınmak suretiyle dış alemin bir değil, birkaç merkezine birden bağlı olan, bu suretle diğerlerinden daha çok ve karmakarışık bir şekilde dışarıya bağlı bulunan bir ucubedir” (Atsız, 2012: 256).

Atsız, özellikle “beynelmilel” nitelikleri üzerinden Kemalizm’i sert bir şekilde eleştiriyordu. Bu doğrultuda ona göre, cari fikirler piyasasında yerli ve milli olan yegâne akım Türkçülük’tür. Diğer cereyanların hemen hepsinde, köklerin “dış dünya”ya ait olduğunun altını çizer (Yaşlı, 2020: 165). Kuşkusuz hareketin Gökalp ve Atsız gibi “entelektüel önderleri”nin yerli ve millilikle ilgili attığı bu temellerin siyasi bir çehre ve programa dönüşmesinde, Alparslan Türkeş önemli bir kavşaktır. Yerli ve milli tasavvurlar, Türkeş’in 1970’lerden itibaren çalışmalarının merkezinde yer alıyordu: “Türk milleti kendi milli tarihini adet ve ananelerini, kendi milli hasletlerini dikkate alan

modern ilmi ve tekniği önder alan %100 yerli ve milli bir idare sistemi kurmalıdır. (Türkeş, 1974: 15).

Bu satırlarda Türkeş, yerli ve milliliğin “söylem alanından çıkarak politik bir programa dönüşümü”nün altını çiziyordu. Ancak sağ-kanat siyasette takip eden süreç, yerli ve milliliğin bu tür “praksis”e açılmış boyutlarıyla ilgili özellikle Erbakan’ı öne çıkıyordu. Bu anlamda Erbakan’ın yerli ve milliliğe yüklediği misyonlar, “iktisadi kalkınma” temelindeydi. Sözgelimi Pancar Motor’un tanıtımında kamusal söylemi, “yüzde yüz yerli ilk motor fabrikası” oluşturuyordu (Bora, 2018: 194). Bununla birlikte milliyetçi söylemde yerli ve millilik, özellikle kültür cephesinde öne çıkan aydınlar etrafında “merkeziliğini” koruyordu. Özellikle Nevzat Köseoğlu’nun yazı ve eserleri, bu arayışın izleriyle yüklüydü. Sözgelimi Köseoğlu, yerli ve milliliğin referanslarını öncelikle “Batılılaşma karşıtlığı” üzerinden oluşturuyordu:

“Milliyetçilik, siyasi hayatımıza Batılılaşma hareketine karşı bir aksiyon olarak çıkmıştır. 1960’lı yıllarda AET’ye (Avrupa Ekonomik Topluluğu) karşı çıkma konusunda benim şedit yazılarım vardır. Ocak dergisinde yayınlandı. Milliyetçilerin hepsi de karşı idiler. Tutumumuz, toplumun manevi kültür unsurlarını korunması duyarlılığına dayanıyordu” (Çakır, 2008: 458).

Çalışmanın devamında Köseoğlu, yukarıda dile getirdiği “Batılılaşma” eleştirisinin sınırları ve referanslarını netleştiriyordu. Bu anlamda Türk sağının bir çok kanadına hakim bir düşünce olarak, Batı’yla teknik düzeyde entegrasyon onaylanırken; bu yakınlaşmanın kültür-hars alanlarına metastas yapma potansiyelleri karşısında, geniş kitleler “teyakkuz”a davet ediliyordu. Benzer olarak Köseoğlu’nun Cumhuriyet’in öncü kadrosuna eleştirileri ise, bu tür “kültürel filtreler”den yoksun olarak Batı’yla ilişki kurmaları etrafında geliyordu:

“Gökalp diyordu ki, Batı medeniyetine gireceğiz, ama Batının tekniğini alırken bile, kendi kültürümüzün süzgecinden geçireceğiz. Biz de, Cumhuriyet döneminde ne yapıldı? Tam tersi. Kültürel gümrükler (manevi kültürler) sıfırlandı. Devlet zoru ile yabancı kültürler sokulmaya çalışıldı. İktisadi gümrükler konuldu. Milliyetçilerin iktidarlarla sürekli çekişme halinde olması bu yüzdendi. Bu, Batıya açılma üslubuna karşı, milli kimliği koruma duyarlılıkları ile doğdu (Çakır, 2008: 461)

Öte yandan “Batı-merkezli” modernlik eleştirisi hattından devam ettiğimizde, milliyetçi entelijansiyanın günümüzdeki temsilcilerinden Özcan Yeniçeri, bu kapsamdaki eleştirilerinin odağına “kozmpolitan aydın” zümresini koyar. Ona göre yerli ve milli kültüre “yabancılaşmış”, “modernist-Batıcı jargonla hareket eden” bu tür gruplar, askeri sömürgeleşme süreci yaşamamış bu topraklarda, “zihinsel sömürü”nün kapısını aralıyordu

“Gelişmekte olan toplumlarda bireylerin kendi toplumuna ve kültürüne karşı büyük bir yabancılaşma tehdidi altında olduğu konusunda düşünürler arasında

neredeyse fikir birliği vardır. Gelişmemiş ülke aydınlarının şaşılacak bir biçimde kendi “öz değerlerini”, zamanın geçerli ideolojilerinin” ve “egemen sömürgeci güçlerinin” çıkarları doğrultusunda yorumlamakla meşgul olması bu sonucu doğurmuştur. Türkiye, uzun süre askeri işgal ile zoraki bir sömürgeleştirme süreci yaşamamıştır. Yani Türkiye’nin toprakları değil, aydınlarının zihinleri sömürgeleştirilmiştir. (Yeniçeri, 2017: 185-196)

Gelinen noktada milliyetçi söylemde yerli ve milliliğin referanslarını, uzun dönemler modernleşme süreciyle birlikte taşınan yeni dinamikler belirlemiştir. Modernliğin dönüştürme kapasitesinin yüksek çapı karşısında “geleneksel dokunun muhafazası” olarak temayüz eden fikriyat, bu kanadın ortaya koyduğu yerli ve milli refleksin içeriğini uzun süre belirlemiştir. Bu çerçevede milliyetçilerin modernleşme politikalarına karşı geliştirdikleri “kültürel setler”, İslami-muhafazakâr cephe ile ortaklaşmalarını sağlıyordu. Ancak milliyetçi cereyanlarda gelişen kültürel filtreler, çatısını özellikle “Türklük merkezli kimlik ve hafıza”nın oluşturduğu daha rafine ve özgül “hassasiyetler”le çevriliydi. Nitekim bu refleksler, geniş topluluğun günümüzdeki fikri ve entelektüel üretimlerinde de etkisini sürdürmektedir.

2. MİLLİYETÇİ BİR BÜLTEN OLARAK KUTLU SESLENİŞ DERGİSİ

Milliyetçi hareketin özellikle Kayserili elitlerinin öncülük ettiği aylık fikir ve kültür dergisi Kutlu Sesleniş, 1997 yılında yayın hayatına başlamıştır. Derginin genel yayın yönetmenliğini MHP Kayseri milletvekili İsmail Özdemir yürütürken, yazı işleri müdürlüğünü ise, Kayserili olan ve MHP Genel Başkan danışmanı olan yazar Yıldray Çiçek sürdürmektedir. Çalışmamızın zaman aralığını teşkil eden 2018 yılında derginin imtiyaz sahipliğini ise, dönemin MHP Kayseri İl Başkanı Serkan Tok yürütüyordu. Bu açıdan milliyetçi camia özelinde bir yayın politikası izleyen dergi, okuyucularına ücretsiz olarak ulaşmaktadır.

Derginin her sayısı, “Tarih Yeniden Yazılacak” başlığı altında sırasıyla Mustafa Kemal Atatürk, Alparslan Türkeş ve Devlet Bahçeli’ye ait birer alıntı paragrafla başlamaktadır. Bu anlamda milliyetçilik ortak paydasında Atatürk, Türkeş ve Bahçeli gibi aktörler, (milliyetçi) kolektif hafızada bütünleştirilerek yer alıyordu. Öte yandan derginin her sayısında izlediği bir diğer editoryal politika ise, MHP lideri Devlet Bahçeli’ye ait bir konuşmanın yer almasıydı. Bu kapsamda dosya başlığıyla da uyumlu olarak, ilgili sayının yer aldığı ay içerisinde Bahçeli’nin herhangi bir kamusal platformdaki konuşması yazıya dökülerek yer alıyordu. Aynı zamanda incelediğimiz 2018’in birçok sayısında, MHP Genel Başkan Yardımcısı Semih Yalçın’ın seçili dosya konusuyla uyumlu bir çerçevede gelişen yazıları yer alıyordu.

Bu anlamda dergi, “milliyetçi kültürel platform” olarak bu kanadın politik ve entelektüel seçkinlerini bünyesinde barındırıyordu. Nitekim yukarıdaki politik seçkinlere ilaveten, Ahmet Şafak, Ali Güler gibi aktüel milliyetçiliğin entelektüel kanadında ağırlık kazanmış isimler de, düzenli olarak dergi sayılarında yer alıyordu. Buna ilaveten dergi, sosyal medyada

özellikle Twitter’da 4500’e ulaşan takipçisiyle, milliyetçiliğin kültür sathındaki etkili konumunu ortaya koyuyordu. Sözelimi Şubat 2022 itibariyle derginin, benzer bir kulvarda yayıncılık yapan Alperen Ocakları Dergisi’nin iki katından fazla bir takipçiye sahip olduğu görülüyordu. Tüm bu gerçeklikler ışığında, “yerli ve milli” fikriyatın milliyetçi kanattaki tezahürlerine yönelen çalışma adına Kutlu Sesleniş Dergisi, önemli bir referans alanı olarak seçiliyordu.

Çalışmada ayrıca seçilen yazı ve yazarlar, yerli ve milliliğin hegemonik bir “devlet söylemi” imtiyazına eriştiği 2018 yılı boyunca çıkan sayılarda yer alıyordu. Bu anlamda odağımız öncelikle, söz konusu konjonktür boyunca “yerli ve milli” söylemi harekete geçiren kültürel ve siyasal fay hatlarını resmetmekti. Buna ilaveten yerli ve milliliğin adeta “altın çağı”nı oluşturan dönem boyunca yaşanan radikal dönüşümleri kaleme alan yazar kadrosunda “çeşitlilik”i yakalama adına, birçok farklı isme yer vermeye çalıştık. Dolayısıyla metodolojik olarak tekil bir muhteva ya da yazar sınırlamasının ötesine uzanarak, dönem boyunca gelişen politik ve kültürel trafiği, “yerli ve milli repertuar” etrafında analiz eden farklı yazı ve yazarlara yöneldik.

3.1. Kutlu Sesleniş Dergisi’nde Yerli ve Milli Söylemin İzleri

Türk sağının iki farklı kanadının yakın dönemlerdeki bütünleşmesinde “kurucu ethos”u, yerli ve milli söylem oluşturuyordu. Bu çerçevede yerli ve milliliğin söylemden kurumsal bir boyuta evrilmesi ise, 2018 Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne geçiş süreciyle tamamlanıyordu. Nitekim sözkonusu konjonktür boyunca Kutlu Sesleniş Dergisi yazarlarının aktüel meselelere ilişkin yaklaşımlarında da “yerli ve milli” söylem temel referans düzeyindeydi. Bu konuda ilk öne çıkan yazı ise, dergi yazarlarından Ali Güler’e aitti. Yazara göre, İslamcılar ve Türk milliyetçilerinin 15 Temmuz 2016 FETÖ darbe girişimi sonrası gelişen birliktelikleri, 10 Kasım 1938’den 15 Temmuz 2016’ya dek kurumsallaşan “Baticı hegemonyanın çözülüşü” anlamına geliyordu:

“Türkiye, 10 Kasım 1938-15 Temmuz 2016 tarihleri arasında değişik şekillerde gittikçe kurumsal bir hüviyet kazanan Baticıların siyasi, sosyal ve hukuki hegemonyasına teslim olmuş, çevre/millet dışlanmışlık ve mağduriyet duygusu içinde merkez ile bir çatışmanın içine girmiştir. Siyaset mühendislikleri ile devlet-millet bütünleşmesinin ve İslamcılar ile Türk milliyetçilerinin birlikteliğinin önu daima tıkanmıştır” (Güler, 2018, 135: 27).

Yazar Güler, 1938 öncesi Mustafa Kemal Atatürk dönemini “yerli ve milli” sınırları içerisinde resmediyordu. Ona göre, 10 Kasım 1938 sonrası süreçte kurumsallaşan ve “hegemonik” bir karakter kazanan Batılılaşma karşısında milliyetçi ve İslamcı hareketler ise, çevreye itiliyordu. Aynı zamanda süreç boyunca bu akımların birlikteliğine karşı sistemin yöneldiği “blokaj” ve “setler”, uzun süre istikrarını koruyordu. Bu anlamda yazar, takip eden satırlarda sağın bu iki damarı arasında gelişen ayrışmayı, 1938 sonrası “Baticı statüko” etrafında gelişen bir “siyaset mühendisliği” olarak

değerlendiriyordu. Bu “statüko”nun ters yüz edilmesi ve milliyetçi-İslamcı alaşımlara sahip Cumhur İttifakı’nın tesis edilmesinde ise, 7 Ağustos 2016’daki Yenikapı Mitingi’ni önemli bir eşik olarak görüyordu:

“İstanbul Yenikapı’da, İslamcı ve Türkçü milyonların önünde oluşan güçlü mutabakat, “Cumhur İttifakı”nı doğurmuştur. (...) Siyasetinin yönünü ABD ve AB’ye çeviren ya da onların ülkemizdeki siyaset mühendisliğinin ürünü olan karşıdakiler, 1938 sonrasında oluşan statükonun/ vesayet düzeninin devamı için son çırpınışlarını yapmaktadırlar. Fakat 24 Haziran 2018 günü, büyük millet-devlet buluşmasının “*milli ve yerli*” olanların küresel sistemin taşeronlarını silip süpüreceği bir gün olacaktır” (Güler, 2018, 135: 27).

Görüldüğü gibi yazar, düzenleyicileri tarafından “Şehitler ve Demokrasi Mitingi” olarak adlandırılan Yenikapı Mitingi’ne (2016) katılan kitleleri, İslamcı ve Türkçü siyasal kimlik sınırlarında görüyordu. Yazısının devamında bu akımlar etrafında gelişen ittifakı, “*tarihsel süreçte entegrasyonları engellenen iki akımın buluşması*” olarak değerlendiriyordu. Buradaki engelleyici odağı ise, 1938 sonrası gelişen “statükocu, vesayetçi, küresel sistem taşeronları” gibi bir dizi pejoratif söylemler eşliğinde yansıttığı “Batıcı eksen” oluşturuyordu. Ona göre, 1938 sonrası kurumsallaşmış bu “statüko”nun ters yüz edilmesinde ana rolü, yeni hükümet sistemiyle bir araya gelecek İslamcı-milliyetçi “yerli ve milli cephe” oynayacaktır.

Benzer olarak yerli ve milliliğin istikrarlı bir motivasyon kaynağı düzeyindeki “kozmpolitanizm karşıtlığı”, dergi yazarlarından ve milliyetçi kamuoyunda sembolik karşılığı yüksek sanatçı ve yazar Ahmet Şafak’ın yazarlarında da etkisini gösteriyordu. Ancak yazar Şafak, kozmpolitan siyasetin köklerini, önceki alıntılarda yer alanlardan farklı olarak, 12 Eylül kurmaylarının liberal-kapitalist sistemle bütünleştiği 1980 sonrası politikalarda görmektedir:

“80 sonrasında siyasi dünyamıza zerk edilen çoğulcu, parçalı individualist adem-i merkezîyetçi anglosakson zihniyet geleneksel milli devlet anlayışıyla taban tabana zıttır” (Şafak, 2018a, 134:17).

“Kırk yıldır varlığını sürdüren kozmpolit siyaset tribünü, ellerindeki her türlü imkana rağmen milliyetçiliği tasfiye etmeyi başaramamıştır. Aksine kozmpolitizm, küresel ittifaklar, Avrupa Birliği gibi ulus-ötesi oluşumlar, gelenekli milli devletlerin gerisinde kalmışlardır. Bir zamanlar Türkiye’ye federasyonu önerenler, Irak’ı da içine alan bir konfederatif yapıyla etnik çoğulculuğu dayatanlar bugün küme düşmüşlerdir” (Şafak, 2018b, 135:19).

Buna ilaveten, dergi yazarlarında hâkim temalardan birini oluşturan “sol karşıtlığı”, milliyetçi söylemde yerli ve milliliğin etkili bir enstrümanı olarak öne çıkıyordu. Sözgelimi yazar Mustafa Önder’in 133. sayıdaki “Tatlı sudaki sol” başlıklı yazısı, Türk solunun Kemalizm’den sosyalizme uzanan “gayrı milli” hatlarına dönük eleştirileri içeriyordu. Yazar bu çerçevede, sol kanat siyasetin çok farklı renk ve cephelerini, “gayrı milli” ve “elitizm” hattında bütünleştirerek eleştirel analizine dahil ediyordu:

“Çoğu ya profesör, ya gazeteci, ya avukat, ya ağa, ya da emekli yüksek bürokrat... kimi uçlarda bilmem ne derneği üyesidir, kimi lions kulüp... Aslında sıkı materyalistlerdir. ‘Solculuk’ sosyal eşitlik, ama onlar ‘elit’tir, demokrasiyi, eşitliği, insan haklarını, eğitimi, sanatı, kültürü en iyi onlar bilir. (...)Sırça köşklerde kurulan sofralarda batı müziği dinleyip, Türk halk müziğini Ruhi Su veya Ahmet Kaya bellerler. Onlar için Nazım Hikmet’ten gayrisi ‘ozan’ değildir. Yılmaz Güney’den başkası aktör ve Fazıl Say’dan başkası müzisyen, Bedri Baykam’dan başkası ressam değildir. Deniz Gezmiş’ten başkası devrimci değildir. Memleketin vatandaşı ‘yurttaş’, milletin vatani ‘yurt’, vatanseveri ‘yurtsever’ ve milliyetçisi ‘ulusalcı’dır onların dilinde.” (Önder, 2018, 133:40-41)

Çalışmanın zaman sınırını oluşturan 2018 yılında milliyetçi cephe adına en önemli gelişme ise, Cumhurbaşkanlığı seçimini, bünyesinde yer aldıkları ittifakın kazanmasıydı. Cumhuriyet adına yaşanan “zafer”e yüklenen “yerli ve milli” anlamlar ise, dergide yer alan birçok yazıda hakim temayı oluşturuyordu. Bu anlamda seçtiğimiz yazı örneği ise, Şükrü Alınçık’ın “Ne Mutlu Ülkücüyüm Diyene!” başlıklı yazısıydı. Yazar, öncelikli olarak yazısında, seçim sonuçlarının ortaya koyduğu tablonun “ülkücü olmanın onur ve mutluluğuna işaret ettiği”ni belirtiyordu. Bununla birlikte yazısında, sözkonusu seçimi AKP’nin kurulduğu 2002 seçimlerinin “rövanşı” olarak değerlendirerek, aktüel seçim tablosuna “yerli ve milli anlamlar” yüklüyordu. Daha somut olarak 2002 konjonktüründe “yerli ve milli” olarak nitelendirdiği koalisyon hükümetinin, “dış kaynaklı operasyonlar”la nihayete erdiğinin altını çiziyordu. Yazıyı ilginç kılan boyut ise, bu “operasyon”la iktidara kavuşan AKP siyaseti ve elitlerinin 2018’de Cumhuriyet İttifakı etrafında kazandığı seçimi ise, “dış kundakçılar”ın yenilgisi olarak nitelendirmesiydi:

“Bu sefer, 2002’deki gibi olmamış, liderin strateji dehası sayesinde ‘kundakçılar’ yenilmişti. DSP’li milletvekili Şükrü Sina Güler’in 2002’de kendi partisi için söylediği gibi, MHP’nin başına gelen de aşağı yukarı: “dış kaynaklı kundaklanmaya çalışılması”ydı. Bilge lider (Bahçeli), Anayasa’yı da içine alan çok geniş bir manevrayla bu oyunu bozmuş, dualı partisini kurtarmıştı” (Alınçık, 2018, 136:23).

Yerli ve milli söylemin dönem boyunca öne çıktığı bir başka cepheyi ise, iktisadi gündem ve problemler oluşturuyordu. 2018’in ikinci yarısındaki konjonktüre bakıldığında, dönem kamusal gündeminin önemli bir parçasını ABD’li rahip Brunson meselesi teşkil ediyordu. Bu andan itibaren Türk-Amerikan ilişkilerinin finansal tehdit menziline girmesiyle yükselen döviz kurları, “yerli ve milli teyakkuz”un bu kez iktisadi cepheye uzanmasına yol açıyordu. Nitekim dergideki köşesinde MHP Genel Başkan Yardımcısı Semih Yalçın, ABD ile diplomatik ilişkilerin türbülansa girdiği sözkonusu süreci, “Türk düşmanlığı” gibi radikal bir söylemle anlamlandırıyordu:

“Meselenin rahip Brunson meselesinden ibaret olmadığını, Washington da Ankara da bilmektedir. Bu, bir güç savaşıdır; gücünü, hegemonyasını kabul

ettirme mücadelesidir. Ancak Türkiye'nin yaptırımlarla, ambargolarla hizaya getirildiği dönemler artık geride kalmıştır. (...) Hiçbir gerekçe gösterilmeden Türk siyasetçilere seyahat engeli çıkarılmakta, diplomatik teamüller ayaklar altına alınmaktadır. Türkiye'ye hak ettiği uluslararası statü verilmemektedir. Bunun sebebi Türkiye ve tarihi Türk düşmanlığıdır. Batıda Türk düşmanlığı hortlamıştır. İslamofobinin bile arkasında Türk düşmanlığı yatmaktadır” (Yalçın, 2018, 137: 9).

Gerçekten de ambargo tehditleri altında dönem Türkiye'si'nin iktisadi alanda girdiği türbülans, derginin sonraki sayılarında da merkezi gündemi oluşturuyordu. Bu doğrultuda, döviz kurlarının yükselen ivmesi karşısında çözüm önerilerinde, yerli ve milli çerçevede gelişen “milli ekonomik model” öne çıkıyordu. Nitekim dergi yazarlarından Hüseyin Altınbaş, yazısının başlığında da yer aldığı şekliyle, yaşanan türbülansın çıkış yolunu “Dış Ticaret Politikasında Yerli ve Milli Duruş” etrafında görüyordu:

“Ülkemiz açısından yerli ve milli ekonomik değerlerimize daha fazla sahip çıkarak dışarıdan müdahale ile hem de içimizdeki ekonomimiz batıyor çığırkanlığı yapanlara karşı her daim daha başarılı olacağımız kesindir. Sadece iç politikanın değil, dış politikalarımızın da birbirleriyle uyumlu daha etkin olması ekonomimiz açısından önem arz etmektedir. Türkiye Cumhuriyeti devleti, ülkemiz ekonomisinde bu denli birlik ve beraberliği sayesinde dolar üzerindeki baskılar zaman ile azaltılacak, milli ekonomik model ile alınacak tedbirler sayesinde refah düzeyi artırılacaktır” (Altınbaş, 2018, 138: 41).

Öte yandan ilerleyen günler, “milliyetçi-muhafazakâr konsensus”un yer yer doktriner düzeyde ayrıştığı birtakım gelişmelere sahne oluyordu. Bunların başında, “Öğrenci Andı” merkezli gündemde, tarafların o dönemler aldıkları tutum ve pozisyonlar geliyordu. Kamuoyunda milliyetçi hassasiyetleriyle öne çıkan Türk Eğitim Sen'in önceki yıllarda okullarda kaldırılan “Öğrenci Andı” ile ilgili başvurduğu Danıştay'dan, 2018'de yasağın kalkması yönünde karar çıkmasıyla birlikte, milliyetçi cephede “heyecan dalgası” yükseliyordu. Ancak iktidar kanadının uygulamada bu kararı dikkate almayan bir politika izlemesiyle, ittifak bloku içerisinde bir dizi “doktriner tartışma”nın fitili de ateşleniyordu.

Bu konuda muhafazakâr blokta ağırlıklı olarak benimsenen yaklaşıma örnek olarak, tartışmanın zeminini oluşturan eğitim sahasından verilebilir. Özellikle de, muhafazakarlığın eğitim STK'sı ayağında etkili bir network olan “Eğitim-Bir Sen” oluşumundan... Sözelimi sendikanın genel başkanvekili Latif Selvi, katıldığı bir programda temsil ettiği sivil organizasyonun “Öğrenci Andı” etrafındaki tartışmalara ilişkin yaklaşımlarını şöyle özetliyordu:

“Hem dini karşılığı hem de kültürel karşılığı olmayan militarist bir uygulamanın yıllar boyunca tekrarlanmasını eleştirdik. Eğer bir andsa, bunun dini karşılığı olması lazım.

Andımız, Türkiye'ye ezan travmasını yıllar boyu yaşatmış olan Reşit Galip'in yazdığı bir metin. Bu metnin ne Milli Eğitim Temel Kanunu'yla, ne de anayasanın temel ilkeleriyle alakası yok." (Sputnik Türkiye, 19.10.2018)

Görüldüğü gibi ittifakın muhafazakâr kanadı, “Öğrenci Andı”nın politik ve sembolik muhtevasını, özellikle erken Cumhuriyet'in “radikal modernleşmeci” dünyasına yönelerek belirliyordu. Bu anlamda and'ın yazarı olan dönemin Milli Eğitim Bakanı Reşit Galip'in muhafazakâr-İslami muhayyilede travmatik bir deneyim olarak kodlanan “Ezan'ın Türkçeleştirilmesi”ndeki belirleyici rolü öne çıkarılıyordu. Benzer olarak, sendika yöneticisinin “and”ın toplumsal meşruiyetini, “dini habitus” sınırlarında ele alan yaklaşımı, “yerli ve millilik”e yüklenen anlamlarda, Türk muhafazakarlığı ve milliyetçiliğinin farklılaşan hatlarını netleştiriyordu.

Nitekim “and” gündemini “kültür savaşı” etrafında birikmiş tortuları harekete geçirerek ele alan bu (muhafazakâr) yaklaşım karşısında ittifakın diğer (milliyetçi) kanadı, bütünüyle zıt bir perspektiften hareket ediyordu. Sözgelimi Kutlu Sesleniş'in 138. sayısının kapağı da tamamıyla “Öğrenci Andı” cümlelerine yer vererek kamuoyu karşısına çıkıyordu. Yaşanan süreç ise, dergi yazarlarından Abbas Bozyel tarafından şu şekilde tasvir ediliyordu:

“Milli tarih ve milli kültür penceresinden baktığımızda okullarda beş yıl öncesine kadar okutulan Andımız'ın çocuğumuza öğütlediği ‘gayret, çalışkanlık, sevgi ve saygı, gurur ve azamet, fedakârlık ve feragat, şuur ve milli kimlik’ gibi Türklük şuurunu tasvir eden değerlerin neresi millet bütünlüğümüze ve birliğimize, istiklal ve istikbalimize aykırıdır? Andımız, yaşayan nesillerimize Rus, Amerikan, Fransız, İngiliz, Alman, Arap veya Fars hayranlığını değil, Türk'e, Türklüğe yani kendisine meftun olmayı algılatır.” (Bozyel, 2018, 138: 18)

Görüldüğü gibi yazar, Öğrenci Andı ile ilgili tartışmaları “yerli ve milli teyakkuz” alanına dahil ederek anlamlandırıyor. Bu açıdan tartışmayla ilgili sunduğu referanslar, büyük ölçüde milliyetçi söylemin “yerli ve milli anlatısı”na uygun bir çerçeveden hareket ediyordu. “Türklük merkezli milli kimlik”, “beka vurgusu” ve “kozmopolitanizm karşıtlığı” gibi bir dizi milliyetçi söylemin “yerli ve milli anlatısı”na başvurarak yaşanan tartışmayı değerlendiriyordu.

Sonuç

Bu çalışma, 2015 sonrası dönemde Türk siyasal dünyasında merkezleşmiş yerli ve milli söyleme, milliyetçi cephe etrafında yüklenen anlam ve işlevlere odaklanır. Nitekim kavrama dönük entelektüel ve akademik ilgiler, daha çok muhafazakâr siyasetin dönüşümünde oynadığı rol ile sınırlı bir görünüm sergiliyordu. Milliyetçi cephede kavrama yüklenen anlam ve işlevler ise, önemli ölçüde tali düzeyde kalıyordu. Bu açıdan çalışmamız, yerli ve milliliğin Türk modernliğinin ilk evrelerinden bugüne milliyetçilik cereyanındaki özgül biçim ve renklerini ortaya koyma amacındadır.

Bu kapsamda öncelikle Giriş bölümünde, kavramın güncel siyaset ve entelektüel mecralardaki temsillerine yer verilmiştir. Ardından yerli ve milliliğin linguistik sınırları belirlenmiş ve erken Cumhuriyet'ten 1980'lere değin tarihsel ve toplumsal serencamı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu açıdan erken Cumhuriyet'te özellikle ekonomik bağımsızlıkçı damarın tipik bir temsili olarak öne çıkarılırken; 80 öncesi Soğuk Savaş konjonktürünün belirlediği rotada yerli ve milliliğe yüklenen anlamlar da çeşitlilik kazanmıştır. Dönem Türkiyesi'nde siyasal ve ideolojik bir kitle hareketi olarak milliyetçilik de ivme kazanıyordu. Nitekim çalışmanın bu evresinden itibaren, milliyetçi siyaset ve entelektüel mecralarda kavrama yüklenen sembolik anlamlar ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

İlk olarak, Gökalp'in yerli ve milli söyleme yüklediği anlamlar, ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede Gökalp, "Türklükle içkin müktesabatin korunması", "milli edebiyat", "milli tarih" ve "milli dil" vurgusuyla eş zamanlı olarak "yabancı sözcüklerin dilimizden atılması" gibi bir dizi dinamiklere vurgu yapmıştır. Bu yaklaşımın Nihal Atsız çizgisindeki tezahürleri ise, özellikle Kemalizme dönük "beynelmilelci" eleştiriler üzerinden varlık kazanır. Hareketin siyasal bir program ve partiye dönüşümünde öncü rol oynayan Alparslan Türkeş'in 1970'lerden itibaren kaleme aldığı eserler ve siyasal manifestolarında ise, hâkim temalardan birini yerli ve millilik oluşturuyordu. Bu çerçevede Türkeş, özellikle "idari yapının %100 yerli olması" gibi çıkışlarda bulunuyordu.

Hareketin entelektüel kanadında öne çıkmış bir başka isim olan Nevzat Kösoğlu ise, erken Cumhuriyet'le birlikte hız kazanan Batılılaşma cereyanına karşı "kültürel gümrükler" vurgusuyla yerli ve milliliğe dönük tasavvurlarını ifade ediyordu. Milliyetçi entelijansiyanın aktüel temsillerinden Özcan Yeniçeri'de ise yerli ve millilik, "öz değerlerine yabancı" ve "zihinleri sömürgeleştirilmiş aydınlar" protitipi etrafında öne çıkıyordu. Bu anlamda Yeniçeri, dikkatleri milliyetçi söylemin istikrarlı bir "karşı referans alanı" olarak modernist-Batıcı eksene doğru çekiyordu.

Çalışmada son olarak ise, Türk milliyetçiliğinin aktüel düzeyde etkili bir kültür enstrümanı halindeki "Kutlu Sesleniş" adlı dergide, "yerli ve milli" söylemin tezahürlerine yönelidik. Özellikle "yerli ve milli" söylemin kurumsallaşma periyoduna eriştiği 2018 yılı, betimsel çalışmamızın zaman sınırını oluşturmuştur. Türk siyasal sisteminde köklü değişimlere sahne olan bu yılla birlikte yerli ve millilik, "devlet söylemi" imtiyazına kavuşuyordu.

Kutlu Sesleniş dergisinin 2018 yılı boyunca yayınlanan sayılarında yerli ve milli söylemin etkileriyle ilgili ilk olarak, Türk sağının milliyetçi ve muhafazakâr kanatlarının birleşmesinde oynadığı sembolik role vurgu yapılıyordu. Bu çerçevede yazar Ali Güler'e göre, Atatürk'ün ölümüyle (1938) gelişen Batıcı-hegemonik parantezin kapanmasında, 2016'daki Yenikapı Mitingi önemli bir eşiği temsil ediyordu. Ona göre, modernleşme süreci boyunca Türk sağının Türkçü ve İslamcı kanatlarının birlikteliklerine dönük setler, mitingle birlikte tersyüz ediliyordu. Buradaki engelleyici odağı ise yazar, "yerli ve milli cephe"nin tam karşısında yer alan "Batıcı eksen"

olarak tanımlıyordu. Bu anlamda “kozmpolitanizm karşıtlığı”, derginin diğer yazarlarının da, yerli ve millilik etrafındaki analizlerinin merkezini oluşturuyordu.

Benzer olarak ortak paydasını “gayrı milli” ve seküler kültür dünyasının oluşturduğu sol ve Kemalist cereyanlar da, dergi yazarlarının “yerli ve milli” temelli eleştirel analizlerinin odağı halindeydi. Bu çerçevede Kemalizme dönük eleştiriler, özellikle “yurt”, “yurttaş”, “yurtsever”, “ulusalcı” gibi “yerli ve milli tasnif dışı” birçok kavramı “icat” etmesinden hareket ediyordu.

Aynı zamanda yerli ve milli söylem, dergi yazarlarının somut tarihsel-toplumsal durumlarla ilgili analizlerinde de öne çıkıyordu. Bu doğrultuda 2018’in ikinci yarısında etkili siyasal gündem olarak Brunson krizinin Türk-Amerikan ilişkilerini finansal tehdit menziline sokmasıyla birlikte, dergi yazarlarınca yerli ve millilik, özellikle iktisadi bağımsızlık vurgusu üzerinden etkisini gösteriyordu. Son olarak ise, aynı dönemlerde gelişen “Öğrenci Andi” etrafındaki “ittifak-içi tartışmalar”da milliyetçi kanadın eleştirileri, önemli ölçüde yerli ve milli vurgulu söylemlerle yüklüydü. Bu doğrultuda, “Türklük merkezli milli kimlik” ve “beka” vurgusu üzerinden iktidar eleştirisi geliştiriliyordu.

Hakem Değerlendirmesi: Dış Bağımsız

Yazar Katkısı: İrfan Özet %100

Destek ve Teşekkür Beyanı: Çalışma için destek alınmamıştır.

Etik Onay: Bu makale, insan veya hayvanlar ile ilgili etik onay gerektiren herhangi bir araştırma içermemektedir

Çıkar Çatışması Beyanı: Çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Peer Review: Independent double-blind

Author Contributions: İrfan Özet %100

Funding and Acknowledgement: No support was received for the study.

Ethics Approval: This study does not contain any human or animal research that requires ethical approval.

Conflict of Interest: The authors declare that they have no conflicts of interest.

Kaynakça

Alınışık, Ş. (2018). “Ne Mutlu Ülkücüyüm Diyene!”, *Kutlu Sesleniş Dergisi*, 136, 23-25.

Altıntaş, H. (2018). Dış Ticaret Politikasında Yerli ve Milli Duruş. *Kutlu Sesleniş Dergisi*, 138, 39-41.

Aslan, A. (2017). Yerli ve Milli Siyaset. İ. Çağlar ve A. Aslan (Der), *Kuruluşundan Bugüne AK Parti*. İstanbul: Seta Kitapları, 77-104.

Atsız, H. N. (2012). *Atsız Basılmamış Makaleleri*, İstanbul: Togan Yayıncılık.

- BBC, (20.9.2015). Erdoğan: “1 Kasım’da Meclis’e 550 Yerli ve Milli Milletvekili Gönderin”, Erişim Tarihi: 21.12.2021.
https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/09/150920_istanbul_miting
- Bilici, M. (1999). Aidiyetin Dönüşümü ve Ayakları Yerden Kesilen Yerlilik, *Cogito*, 21, 99-102.
- Bora, T. (2010). Taşralaşan ve Taşrasını Kaybeden Türkiye. Tanıl Bora (Der), *Taşraya Bakmak*, (4. Baskı) içinde, İstanbul: İletişim Yayınları, 37-66.
- Bora, T. (2018). *Zamanın Kelimeleri*, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bora T. ve Can K. (2009). *Devlet, Ocak, Dergâh: 12 Eylül’den 1990’lara Ülkücü Hareket*. (9. Baskı) içinde, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bozyel, A. (2018). Andımız, Tüm Türk Tarihine ve Türklük Ruhuna Sahip Çıkmanın İlanı ve Tasdikidir. *Kutlu Sesleniş Dergisi*, 138, 15-21.
- Çakır, O. (2008). *Hatıralar Yahut Bir Vatan Kurtarma Hikayesi: Nevzat Köseoğlu ile Söyleşiler*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Demirel, A. (2014). *Tek Partinin İktidarı: Türkiye’de Seçimler ve Siyaset (1923-1946)*, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Erbaş, Y. (2020). Türk Siyasi Düşüncesinde Yerlilik Meselesi 1990’lı Yıllardaki Bir Tartışmanın Sonuçlarına İlişkin Düşünceler. *Milliyetçilik Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 1-26.
- Gökalp, Z. (2010). *Türkleşmek, İslamlaşmak, Muasırlaşmak*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Güler, A. (2018). ‘Millet Aklı’ Ya da ‘Cumhur İttfakı’nın Sosyolojik ve Tarihi Arka Planı. *Kutlu Sesleniş Dergisi*, 135, 23-27.
- Hanioğlu, M. Ş. (2009). *Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Zihniyet, Siyaset ve Tarih*. İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Hürriyet, (04.10.2015). Kılıçdaroğlu: “Tek yerli ve milli parti CHP’dir”, Erişim Tarihi: 21.12.2021.
<https://www.hurriyet.com.tr/gundem/kilicdaroglu-tek-yerli-ve-milli-parti-chp-dir-30230273>.
- Karakaş, M. (2006). *Türkçülük ve Türk Milliyetçiliği*. Doğu-Batı, 38, 57-76.

- Keser, İ. (1993). *Türkiye’de Siyaset ve Devletçilik*. İstanbul: Gündoğan Yayınları.
- Korkmaz, T. (2016). *Tipolojik ve Kuramsal Bağlamda Milliyetçilik ve Anadoluculuk*. Ankara: A Kitap.
- Laçiner, Ö. (2010). Merkez(ler) ve Taşra(lar) Dönüşürken. Tanıl Bora (Der). *Taşraya Bakmak*, (4. Baskı) içinde, İstanbul: İletişim Yayınları, 13-36.
- Mollaer, F. (2018). *Yerlililiğin Retoriği*. Ankara: Phoenix Yayınları.
- Öğün, S. S. (1999). Yerlici Kültüralizm: Kıyaslamalı Bir Değerlendirme. *Cogito*, 21, 103-143.
- Önder, M. (2018). Tatlı Sudaki Sol. *Kutlu Sesleniş Dergisi*, 133, 40-41.
- Öznur, H. (1999). *Ülkücü Hareket. Beşinci Cilt*. Ankara: Alternatif Yayınları.
- Punch, K.F. (2016). Sosyal Araştırmalara Giriş, Çev: Dursun Bayrak vd., (4. Baskı), Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Sığırı, Ü. (2018). Nitel Araştırma Yöntemleri, İstanbul: Beta Yayınları.
- Sputnik Türkiye, (19.10.2018). Eğitim Bir-Sen'den Andımız tepkisi: “Eğer bir andsa, dini karşılığının olması lazım, kültürümüze ve inanç sistemimize uymuyor”
Erişim Tarihi: 16.02.2022.
<https://tr.sputniknews.com/20181019/eitim-bir-sen-and-kultur-inanc-dini-1035764610.html>
- Subaşı, N. (2010). Sadakat ve İstismar: Türk Siyasetinde Yerlilik Sorunu. *Hece Dergisi*, 162-163-164, 26-28.
- Şafak, A. (2018a). Seçime Giderken Cumhur İttifakı ve CHP’nin Sosyalist Enternasyonal Açmazı. *Kutlu Sesleniş Dergisi*, 134, 16-17.
- Şafak, A. (2018b). Türk Milliyetçilerinin Tarihsel Siyaset Üstünlüğü. *Kutlu Sesleniş Dergisi*, 135, 18-19.
- Türkeş, A. (1974). *Yeni Ufuklara Doğru*. İstanbul: Kutluğ Yayınları.
- Yalçın, S. (2018). ABD’nin Türkiye Politikaları Hakkında. *Kutlu Sesleniş Dergisi*, 137, 7-11.

- Yaşlı, F. (2020). *Gençlerle Başbaşa: Faşizm*. İstanbul: Yordam Kitap.
- Yeniçeri, Ö. (2017). *Emperyalizme Karşı Yerli ve Milli Duruş*. Ankara: Kripto Kitaplar.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Yuval-Davis, N. (2008). Aidiyetler: Yerlilik ile Diaspora Arasında. Umur Özkırımlı (Ed), *21. Yüzyılda Milliyetçilik*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniv. Yayınları, 139-158.
- Yücel, T. F. (2015). *Cumhuriyet Türkiyesi'nin Sanayileşme Öyküsü*, Ankara: TTGV Yayınları.

Extended Abstract

This study focuses on the popular concepts of the recent Turkish political world, domestic and national, and the meanings and functions attributed around the nationalist front. Intellectual and academic interests in the concept were mostly limited to the role it played in the transformation of conservative politics. On the nationalist front, the meanings attributed to the concept remained at the secondary level to a large extent. In this respect, our study aims to reveal the specific forms and colors of domestic and national in the nationalist movement from the early stages of Turkish modernity to the present.

Our study adopted document analysis method. This method, in which descriptive analysis is used to evaluate the findings, attaches importance to the examination of data and texts without abstracting from their social context. In this respect, the time limit of the study was set as 2018, when the "domestic and national" discourse reached the period of institutionalization with the transition to the Presidential Government System. As of this year, when the "founding establishment" of the Turkish political system was the scene of radical changes, "domestic and national" had the privilege of a hegemonic "state discourse".

In the introduction part of the study, the representations of the concept in current politics and intellectual world were presented. Then, the linguistic boundaries of "domestic and national" were determined and its historical and social context from the early Republic to the 1980s was revealed. In this respect, while it was featured as a typical representation of the economic independence vein in the early Republic, the meanings attributed to local and nationality gained diversity in the route determined by the Cold War conjuncture before the 1980s. In addition, Nationalism also gained momentum as a political and ideological mass movement in Turkey of the period. As a matter of fact, from this stage of the study, the symbolic meanings attributed to the concept in nationalist politics and intellectual media were revealed.

Based on the historical conjuncture, the meanings attributed to "domestic and national" discourse were tried to be revealed from the perspective of nationalist political and intellectual elites such as Ziya Gökalp, Nihal Atsız, Alparslan Türkeş, Nevzat Köseoğlu and Özcan Yeniçeri. The "domestic and national" discourse was one of the dominant themes in the works and political manifestos of Alparslan Türkeş, who played a leading role in the transformation of the nationalist movement into a political program and party. In this framework, Türkeş especially made statements such as "the administrative structure should be 100% domestic".

Finally, in the study, we focused on the manifestations of "domestic and national" discourse in the journal "Kutlu Sesleniş", which is an effective cultural instrument of Turkish nationalism. In the magazine, the emphasis was on the bridge role played by the Turkish right in the union of the nationalist and conservative wings regarding "domestic and national discourse". According to Ali Güler, the Yenikapı Meeting in 2016 represented an important threshold in closing the Westernist-hegemonic parenthesis that developed with the death of Atatürk (1938). According to him, the sets that developed against the unity of the Turkist and Islamist wings of the Turkish right during the modernization process were turned inside out with the rally. The blocking focus here was defined by the author as the "Western axis", which is located directly opposite the "domestic and national front". In this sense, "anti-cosmopolitanism" was at the center of the analyzes of the other writers of the magazine around indigenous and nationality.

Similarly, left and Kemalist movements, whose common denominator was secularism and "non-nationalism", were also the focus of critical analysis. In this framework, criticisms of Kemalism were based on the fact that it "invented" many concepts such as "citizen" and "patriot", which were "outside the domestic and national scope".

At the same time, domestic and national discourse was also prominent in the analyzes of the journal writers on concrete historical-social situations. In this direction, the "domestic and national" discourse was effective in the Brunson crisis as an effective political agenda in the second half of 2018. With the process putting Turkish-American relations within the range of financial threats, the authors of the magazine often emphasized the field of "economic independence".

Finally, the "domestic and national" discourse was prominent in the discussions within the "People's Alliance" regarding the "Student Pledge" issue that developed at the same time. The criticisms developed by the nationalist wing of the alliance were largely based on "domestic and national" discourses. In this direction, a criticism of power was developed through the emphasis on "Turkishness-centered national identity" and "survival".